

Asia: VN/33836/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne valvontalain 1 §:ään ehdotetusta muutoksesta ja sen vaikutuksista (Kunnan hytejärjestämistehtävän valvonta).

-

Kommenttinne valvontalain 4 §:ään ehdotetusta muutoksesta ja sen vaikutuksista (Vaativaa sosiaalihuoltoa tuottavan palveluyksikön määritelmä).

-

Kommenttinne valvontalain 9 §:ään ja 24 §:n 1 momenttiin ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Palveluntuottajan henkilöstön kielitaidosta huolehtiminen)

1. Henkilöstön kielitaito

Pidämme kannatettavana ehdotusta, jolla palveluntuottajan vastuuta henkilöstön kielitaidosta täsmennetään. Riittävä kielitaito on keskeinen edellytys myös infektioiden torjunnan toteutumiselle. Hygieniaohjeiden, varotoimikäytäntöjen, lääkehoidon, mikrobilääkehoidon sekä tartuntatautilanteisiin liittyvien toimintaohjeiden ymmärtäminen ja asianmukainen toteuttaminen edellyttävät riittävää kielitaitoa. Kielitaidon puutteet voivat vaarantaa asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä vaikeuttaa infektioiden torjuntaan liittyvien menettelyjen yhdenmukaista toteuttamista.

Esitämme harkittavaksi, että perusteluissa tunnistettaisiin nykyistä selvemmin kielitaidon merkitys myös infektioiden torjunnan, lääkehoidon turvallisuuden ja tartuntatautien hallinnan näkökulmasta.

Kommenttinne valvontalain 18 §:ään ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:ään ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Velvoitteidenhoitoselvityksen pyytäminen ja laatiminen)

-

Kommenttinne valvontalain 24 §:ään ehdotetuista 2 ja 3 momentista ja niiden vaikutuksista (Palvelunjärjestäjän omavalvontaan ja lastensuojelun sijaishuollon valvontaan liittyvät tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudet)

-

Kommenttinne valvontalain 26 ja 27 §:ään ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Omavalvonnan raportointi)

2. Omavalvonta

Omavalvonnan merkitys korostuu infektioiden torjunnassa. Omavalvontaohjelmien ja palveluyksikkökohtaisten omavalvontasuunnitelmien tulee kattaa myös infektion torjunnan keskeiset osa-alueet, kuten:

- käsihygienian toteutuminen,
- henkilöstön infektion torjuntaosaaminen,
- rokotussuojan hallinta,
- mikrobilääkkeiden tarkoituksenmukainen käyttö,
- hoitoon liittyvien infektioiden seuranta,
- epidemia- ja tartuntarypästilanteiden hallinta,
- moniresistenttien mikrobien torjunta,
- ympäristöhygienian seuranta.

Vaikka omavalvonnan raportointijaksoa ehdotetaan pidennettäväksi neljästä kuuteen kuukauteen, on tärkeää, ettei tämä heikennä infektion torjuntaan liittyvien poikkeamien jatkuvaa seurantaa ja nopeaa korjaamista. Tartuntatautilanteet edellyttävät usein välitöntä reagointia raportointijaksosta riippumatta.

Kommenttinne valvontalain 2 ja 28 §:ään ehdotettavista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Vuokratyöntekijöiden rikostaustan selvittäminen)

-

Kommenttinne valvontalain 45 §:ään ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Viranomaisvalvonnan tiedonsaantioikeudet)

Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudet

Pidämme kannatettavana tiedonsaantioikeuksien ja valvonnan täsmentämistä. Riittävät tiedonsaantioikeudet ovat tarpeen myös tilanteissa, joissa selvitetään infektioepidemioita, hoitoon liittyviä infektioita tai muita asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavia tapahtumia.

Valvonnan tulee mahdollistaa myös infektion torjuntaan liittyvien omavalvontamenettelyjen, henkilöstöresurssien, osaamisen ja toimintakäytäntöjen arviointi silloin, kun niillä voi olla vaikutusta asiakas- tai potilasturvallisuuteen.

Kommenttinne 47 a §:n sääntelystä koskien Pohjanmaan hyvinvointialueen tehtäviä, ohjausta ja rahoitusta kansallisena asiakas- ja turvallisuuden asiantuntijaviranomaisena.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Kannatamme Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen aseman vahvistamista kansallisena asiantuntijaviranomaisena. Infektioiden torjunta muodostaa keskeisen osan asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Perusteluissa voisi harkita asiakas- ja potilasturvallisuuden kansallisen kehittämisen yhteyden tunnistamista myös infektioiden torjunnan, hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisyyn, mikrobilääkeresistenssin torjunnan sekä kansallisten hygienia- ja turvallisuuskäytäntöjen yhdenmukaistamisen näkökulmista.

Kommenttinne väliaikaisen sääntelyn voimassaolon ja julkisten palveluntuottajien siirtymäajan jatkamisesta ja niiden vaikutuksista

-

Muut kommenttinne esitysluonnoksesta

Suomen infektioidentorjuntayhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua. Esityksessä ei ole varsinaisia infektion torjuntaa koskevia säännösmuutoksia, mutta useilla ehdotuksilla on välillistä merkitystä infektioiden ehkäisyyn, seurannan ja hallinnan kannalta. Infektioiden torjunnan näkökulmasta esityksen tavoitteita asiakas- ja potilasturvallisuuden vahvistamisesta voidaan pitää kannatettavina. Erityisesti omavalvonnan, henkilöstön osaamisen, tiedonsaantioikeuksien sekä kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämisen vahvistaminen tukevat myös infektioiden ehkäisyä ja hallintaa.

Esitysluonnoksella arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia myös infektioiden torjunnan kannalta erityisesti henkilöstön osaamisen, omavalvonnan, valvonnan ja kansallisen potilasturvallisuustyön vahvistumisen kautta.

Jatkovalmistelussa olisi kuitenkin perusteltua tuoda selvemmin esiin:

- infektioiden torjunnan asema osana asiakas- ja potilasturvallisuutta,
- henkilöstön kielitaidon merkitys infektion torjuntaohjeiden toteuttamisessa,
- omavalvonnan rooli hoitoon liittyvien infektioiden ja epidemioiden ehkäisyssä,
- Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen mahdollinen rooli infektion torjunnan kansallisessa kehittämisessä ja seurannassa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintaa tukevana tahona.

Arifulla Dinah
Suomen infektioidentorjuntayhdistys ry